

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Acta Apostolorum to. primus

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

Cap. 28.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39424

CAP. XXVIII.

11. *Navigauimus in nauis Alexandrina, cui erat
insigne Castor & Pollux.*

NE nihil in hoc ultimo capite, vnde
Catholicam religionem infestet, di-
ceret Caluinus, ex huius nauis insi-
gni causam arripit; & gentilitiam su-
perstitionem Catholicis Christianis impin-
git. *Superstitio, inquit, inter nautas Gentiles inua-
luit, exhalationes igneas, qua in tempestatibus se
ostendunt, Castorem hunc & Pollucem esse. Itaque
dij marini olim crediti sunt & inuocari: sicut hodie
Nicolaus, & Clemens, & similes. Imò, ut in Papa-
tu, mutatis tantum nominibus, retenti sunt vetusti
errores; hodie exhalationes illas sub nomine S. Her-
mis vel S. Ermi adorant.* Hæc ille hoc loco. Hoc
eius in hunc librum Apostolicum postremum
toxicum est. Quod quia vulgare Protestantum
hodie iaculum est, quo Catholicos petunt,
dum ad gentilitiam superstitionem speciale
hoc Sanctorum patrociniū magno apud suos
applausu referant, eius ineptiam ac futilita-
tem paucis docebo. Ad Caluini igitur puti-
dam hoc loco cauillationem quod attinet, nec
vlli Sancti veluti dij marini aut dij terrestres à
Catholicis coluntur (pulum putum menda-
cium hoc est) nec huiusmodi exhalationes (vt
adhuc impudentius mentitur) à Catholicis
adoran-

Caluini
purida
medacia.

adorantur. Catholicorum, inquam, doctrina aut Ecclesie Catholice religio hoc non habet: quæ nisi à priuata cuiusque superstitione distinguatur, nulla erit in orbe Ecclesia, nullus piorum cætus, qui variæ superstitionis, stultitiæ, ac dementiæ redargui non possit. His igitur putidis mendacijs prætermisissis, expendamus quod in genere homo nefarius toti Ecclesie Catholice impingit. *In Papatu*, inquit, *mutatis tantum nominibus, retenti sunt vetusti errores: gentilitij, videlicet, vt pro Castore & Poluce Nicolaus & Clemens veluti dij tutelares marini in Papatu colantur; itemque ad alios vsus alij Sancti.* Potidum hoc est Protestantum hodie omnium contra Christianam religionem cauillum: esse Christianos gentilitiæ superstitionis æmulos, in vario penèque toto externo cultu. Sed illud cauillum si quam vim haberet, omnem nobis religionem idem è manibus excuteret. Istud enim si quicquam valet, igitur nec beatitudo cælestis nec pœnæ infernales absque superstitione creduntur, quia gentilis superstitio Elysios sibi campos & tartara confinxit. Nec vel aquæ baptismalis vel panis ac vini Sacramenta, nec festa, nec ieiunia, nec martyres, nec virgines Ecclesia Christi habere debet, quia gentilis superstitio non Sacerdotes modò ac sacrificia, templa & altaria (quibus se commodè carere posse arbitrantur Protestantes) sed & suam panis oblationem, suum baptismum, sua festa & ieiunia,

Gentilitie
superstitionis æ-
mula Ca-
tholica
Ecclesia
non est.

Gentilis
superstitionis
totius
veræ reli-
gionis æ-
mula.

suas

suas Vestales, suos Decios ac Scæuolas habue-
 runt. Audiantur antiquissimi Patres: *Diabolus* Tertul. in
res Sacramentorum in idolorum mysterijs æmulatur. lib. de præ
 Tingit & ipse quosdam, vique credentes & fideles script.
 suos. Signat in frontibus milites suos. Celebrat panis
 oblationem. Habet & virgines, habet & continen-
 tes. Denique in Romanis illis sacerdotalibus officijs,
 insignibus, & privilegijs, morositatem illam Indæ
 imitatus est. Hæc ibi. Adhuc alio in loco: Omnia In Apolo-
 aduersus veritatem de ipsa veritate constructa sunt, get. c. 47.
 operantibus æmulationem spiritibus erroris. Ab ijs
 adulteria huiusmodi salutaris disciplina exorta, ab
 ijs quedam etiam fabule immixta, que dissimilitu-
 dine fidem infirmarent veritatis. Itaque & ridemur
 Deum prædicantes iudicaturum. Sic enim & Pœtæ
 & Philosophi tribunal apud inferos ponunt. Si ge-
 bennam comminemur, perinde decachinnamur. Sic
 enim & Pephlegeton apud inferos amnis est. Et si
 paradysum nominemus, Elysijs campi fidem occupa-
 uerunt. Legi huiusmodi plura possunt apud
 Eusebium Pamphili in Præparatione Euan- Lib. 4. c. 7
 gelicâ, apud Hieronymum contra Iouinianum
 lib. 2. & apud Iustinum martyrem in Apolo- Lib. 10. c.
 gia 2. & apud S. Augustinum de Ciuit. Dei, & 4.
 contra Faustum. Atqui (vt appositè scribit Da- Lib. 20. c.
 mascenus) Non oportet, propter absurdum Gen- 21.
 tium morem, pium Ecclesiæ institutum auferre. Si- Orat. 2. de
 cut vera virginitati (ait B. Hieronymus) non Imagini-
 præiudicat imitatio virginum diabolicarum, nec bus.
 veris ieiunijs Cossorum Isidis & Cybeles; & sicut Loco ci-
 signa quæ faciebat Moyses, imitabantur signa tato.
 Egyptio-

Egyptiorum, sed non erant in veritate: sic per omnia quæ in emulationem Dei facit diabolus, non religionis nostræ superstitio, sed nostra arguitur negligentia, id facere nolentium, quod bonum esse etiam seculi homines non ignorant. Nempe (vt alibi scri-

Lib. 1. ad
vxorem.

bit Tertullianus) *Quantum Deo sanctitas placet, cum illam inimicus affectet! Non utique vt alicuius boni affinis, sed vt Dei Domini placita cū contumelia affectans. Vnde & B. Augustinus: Qui*

Epist. 49.

Christianas, inquit, literas vtriusque Testamenti sciunt, non hoc culpant in sacrilegis ritibus Paganorum, quod construant templum, & instituant sacerdotia, & faciant sacrificia, sed quod hæc idolis & dæmonibus exhibent. Et paulo post: Cum hæc exhibentur Deo, secundum eius inspirationem atque doctrinam, vera religio est: quum autem dæmonibus, secundum eorum impiam superbiam, noxia superstitio est. Totum igitur hoc arguendi genus, Gentilitius error hoc tenuit, ergo in Christiana religione recipiendum non est; firmum ac certum non est, sed diligenti distinctione opus habet. Quod vt in re presenti faciamus, speciale istud patrocini-um Sanctorum & certæ procuraciones tribus modis Sanctis in cælo regnantibus assignari possunt. Vno modo, tanquam illius patrocini-ij aut illorum beneficiorum proprijs authoribus, & quasi per se ac virtute propria subuenientibus. Hoc modo Ethnici Deos suos tutelares sibi finxerunt; ideoque vt Deos venerabantur, non solum superstitiosè, sed etiam idololatricè. Alio modo,

Sanctor.
speciale
patroci-
nium &
certæ pro-
curatio-
nes expli-
cantur.
Triplex
superstitio
in SS. cul-
tu speciali
cauenda.

quod

quòd sic sunt speciales patroni vel certi loci,
 vel ad certum effectum, vt nec alio loco nec
 ad alium effectum iuuare possint. Hoc quo-
 que ad ethnicam superstitionem pertinet, vt
 describit Augustinus de Ciuitate Dei. *Si duas* Libro 8.
cap. 9.
*(inquit) nutrices qui squã adhiberet infanti, quarũ
 vna nil nisi escam, altera nil nisi potum daret, sicut
 isti ad hoc duas adhibuerunt Deas, Educam & Po-
 tinam; nõne planè desipere & aliquid mimo simile
 agere in domo sua videretur?* Hæc ille. Tertio
 modo, assignando Sanctis procuraciones vi-
 les, & circa merè temporalia, vt curare equos,
 seruare anseres, tueri canes, segetes aut alios
 fructus conseruare: quod etiam ad supersti-
 tionem gentilitiam pertinet, qui numinum suo-
 rum officia viliter minutatimque concisa habebant,
 vt ibidem ait Augustinus; *quum interea nullos
 Deos haberent, à quibus vita æterna poscenda esset.*
 At nihil horum in Sanctorum specialibus pa-
 trocinijis locum habet. Nam non vt authores
 beneficiorum, sed vt intercessores, idque per
 Christum, in patronos assumuntur; nec ita
 certo vel loco vel effectui designantur, vt ei
 soli vacent: vnde S. Ambrosius de S. Nazario Serm. vii.
 martyre: *Licet hic Mediolanensium peculiaris pu-
 tetur privilegio sepulchri, tamen omnium est commu-
 nione suffragij. Neque enim istius vrbis charitas
 profusa aut fides auara tantum huic martyri deroga-
 uerit, dum sibi arrogat vt solum erga mœnia sua pa-
 trocinij illius beneficia affutura esse crediderit.*
 Hæc ille. Idem habet serm. 77. Nec vllus Ca-
 tholicus

tholicus vel populus vel priuatus eo sensu
 Sanctum patronum colit, vt vel sibi soli, vel
 ad vnicum effectum, eum vacare existimet.
 Nec postremo ad vilia officia, sed tantum ad
 spiritalia beneficia, vel ad temporalia in-
 quantum ad spiritalia ordinantur, vt sani-
 tatem & rerum necessariorum subsidia, vt
 tanto vel liberius vel facilius Deo inserui-
 tur, Sanctos sibi in patronos Catholici as-
 sumunt. Si secus alius faciat, ab Ecclesia Ca-
 tholica improbatur, & à supersticioso cultu
 diligenter abducitur, si tamen officium Pa-
 stor aut Episcopus facit. Alio adhuc modo
 speciales ista & certæ procurationes specia-
 libus Sanctis assignari possunt (remota
 triplici superstitione prædicta) iusta aliqua
 & graui mediante causa, etiam ex priuata
 cuiuslibet fidelis in certum Sanctum deuo-
 tione: quæ videlicet oriatur vel ex aliqua
 illius Sancti singulari virtute quam imitari
 desiderat, vel ex similitudine vitæ & voca-
 tionis quam in terris ille Sanctus agebat. Ex
 qua consideratione S. Augustin. Nebridium
 amicum doctum receniter defunctum, &
 Gregorius Nazanzenus S. Basilium fami-
 liarem suum & coepiscopum receniter etiam
 defunctum, veluti speciales patronos absq;
 vlla superstitione inuocauerunt. Oriri quo-
 que illa deuotio potest, vel propter miracu-
 la & opitulationes varias à tali Sancto in
 hoc vel illo genere factas, vel propter ipso-
 rum

Patrocini
 specialis
 Sanctorum
 veratio.

August.
 Confess.
 lib. 9. c. 5.
 Nazanz.
 in Mono-
 dia.

rum Sanctorum corpora aut alias reliquias
 tali loco seruatas. Sic B. August. docet, de Libro de
 cura pro
 mort. ger.
 cap. 4.
*sanctorum animas Sanctis Martyribus quasi patro-
 nis commendari, in quorum templis sepeliuntur.*

Sic S. Basilius de 40. martyribus Cæsa- In Orat.
 de 40.
 martyri-
 bus.
 reensibus, quorum ille Episcopus fuit: *Hi
 sunt qui nostram obtinētes regionem, quasi quedam
 turres contra aduersariorum incursum refugium ha-
 bent.* Sic de S. Felice Nolano Presbytero &
 martyre B. Augustinus libro citato scribit: Cap. 16.

*S. Felix confessor Nolane ciuitatis, suis Nolanis,
 cum à Barbaris Nola oppugnaretur, non solum be-
 neficijs, quæ multa eis conferebat, sed etiam con-
 spectui eorum se obijciens, veluti defensor eorum
 & propugnator adstitit.* Vnde & Sanctus Pau-
 linus, Nolanus Episcopus, eum veluti suum
 patronum atque custodem multis versibus
 celebrat, & in sermone 3. de Natali eius. Sic
 SS. Iuuentium & Maximum martyres An-
 tiochiæ sepultos Sanctus Chrysostomus, Serm. in
 eisdem
 tom. 3.
 Presbyter tum Antiochenus, vocat *illius loci
 columnas, scopulos, & turres, & candelabra,* pro-
 pter singulare eorum patrocinium. Sic S.

Ambrosius *peculiares Mediolani patronos priuile-
 gio sepulture* vocat SS. Geruasium & Protasium Serm. vii.
 & epist.
 lib. 10 ep.
 85.
 martyres, quorum corpora ipse per reuelatio-
 nem inuenit. Peculiares igitur patronos,
 certos in cælo Sanctos sibi asciscere, nec
 gentilis error nec popularis superstitio est,
 sed à sanctissimis ac doctissimis Ecclesiæ
 Patribus approbata & vsitata religio. Tota

T t autem

autem Caluini cauillatio partim ex male-
dicentia spiritus, partim ex gentilitia & Sa-
tanica affectationis antedicta ignorance,
profecta est. Cui istud breue Antidotum
opposuisse, huic loco & instituto sufficere
posse videtur.

Fuit in suis ad Acta Apostolorum com-
mentarijs valde prolixus, accuratus, & Ca-
tholicae Ecclesiae maledicendi auidissimus
Caluinus: quod a nobis eum & prolixius &
operosius refutari necesse fuit. Nec laboris
iam exacti poenitebit, si ad veritatis ortho-
doxae puritatem a tam varijs & foedis cor-
ruptelis vindicandam aliquid ex eo vel lu-
cis vel roboris accessit. Quod tamen bene
confido, eius tamen rei iudicium viris pijs &
doctis, atque imprimis Ecclesiae Catholicae
Magistris ac Pastoribus, relinquo.

*Laus Deo, qui dedit velle, &
dedit perficere.*

